

VOORTGANGSRAPPORTAGE

MEI 2022

HET ONDERSTEUNINGSTEAM
UITHUISPLAATSINGEN TOESLAGENAFFAIRE

Inhoud

Inleiding	1	Organisatie	7
Cijfers en observaties	2	Communicatie	7
Over de ouders (en kinderen)	2	Overige zaken.....	7
Aanmeldingen	2	Doorkijk	8
Reactietijd na aanmelding	3		
Kenmerken aanmelders	3		
Gezinnen in beeld.....	3		
Kinderen	3		
Uithuisplaatsingen.....	3		
Reden uithuisplaatsing	3		
Betrokken Jeugdzorgregio's	4		
Gezinssamenstelling en gezag.....	4		
Gewenste gezinssituatie en ondersteuningsverzoek	4		
Resultaten	5		
Doorontwikkeling	6		
Werkwijze en proces	6		
Duidelijkheid van de werkwijze.....	6		
Deskundigheid procesbegeleiders	6		
Samenwerking met ketenpartners (op casusniveau).....	6		
Ketenaanpak.....	6		

Inleiding

Iedere maand maken we een voortgangsrapportage om cijfers en onze observaties te delen.

Zo vind je in dit rapport hoeveel aanmeldingen er tot nu toe bij ons zijn binnengekomen en via welke route dat is geweest. Daarnaast delen we ook de redenen voor uithuisplaatsing, wat de wensen van ouders én kinderen zijn en in hoeverre het ons gelukt is om daar naartoe te werken.

Eens in de twee maanden beschrijven we in dit rapport wat al deze inzichten betekenen voor de doorontwikkeling van ons als Ondersteuningsteam. Wij zijn continu in ontwikkeling om ouders én kinderen zo goed als mogelijk te ondersteunen. Wat we doen, vind je ook in deze rapportage. We zien onze ervaringen soms ook als belangrijke ervaringen voor de veiligheidsketen en we zullen soms dan ook daarover advies uitbrengen, zoals we o.a. het thema van de vaste aanvaardbare termijn hebben aangekaart.

Kortom, het geeft je een uitgebreid beeld over wat we in ons werk als Ondersteuningsteam allemaal tegenkomen en hoe we dit doorvertalen in onze werkwijze, processen en aanpak.

Benieuwd naar eerdere rapportages? Deze vind je op de website www.hetondersteuningsteam.nl op de pagina “feiten”.

Cijfers en observaties

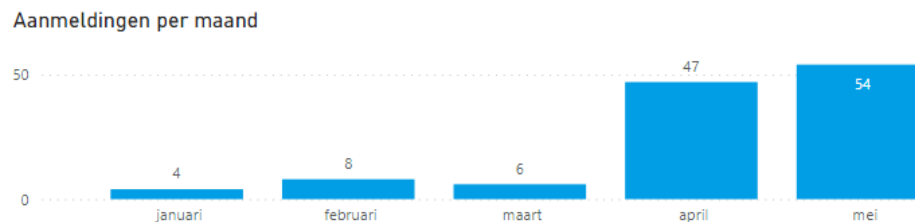
Over de ouders (en kinderen)

De situaties waarin ouders (en kinderen) zich bevinden zijn zeer divers. Wel zien wij als terugkerende thema's financiële problemen, administratieve lasten en persoonlijke problemen zoals trauma gerelateerde klachten, stress en eenzaamheid.

In de gesprekken die we met ouders voeren komt steeds naar voren dat er wantrouwen is naar alles wat met de overheid te maken heeft. Ook richting hulpverleners en onze procesbegeleiders. Voor ons als Ondersteuningsteam heeft dit verschillende gevolgen. Gesprekken worden bijvoorbeeld afgezegd en uitgesteld, vooral in het begin. Ook zijn de ouders soms terughoudend in het delen van hun situatie met de procesbegeleider. Hierdoor krijgen we niet altijd alle informatie.

Aanmeldingen

In totaal zijn er t/m eind mei 119 aanvragen bij ons binnengekomen. Hiervan zijn er op dit moment 89 in begeleiding. De afbeelding hieronder laat het verloop van de aanvragen zien.

Dertien aanvragen behoorden niet tot de doelgroep. Bijvoorbeeld omdat zij niet geduceerd zijn door de toeslagenaffaire. Er zijn zeventien afgesloten, slapende (om verschillende redenen even niet actief), of niet

gestarte aanvragen. Afgesloten en slapende aanvragen nemen we wel mee in de cijfers van dit rapport.

De volgende afbeelding geeft aan waar de 119 aanvragen vandaan komen. Enkele aanvragen vanuit het buitenland zijn uitgezonderd.

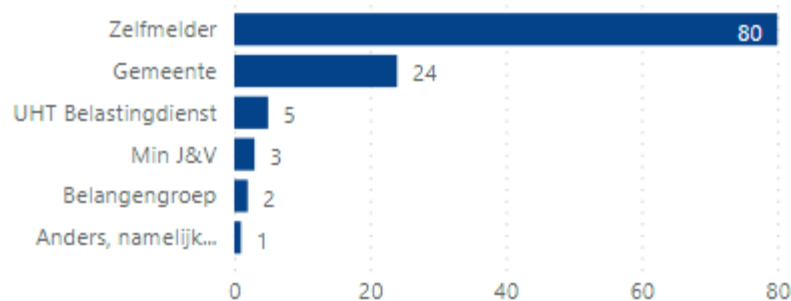

Reactietijd na aanmelding

Bij 98% van de aanmeldingen is er binnen twee dagen telefonisch contact geweest. Bij 67% van de aanmeldingen is er binnen een week een welkomstgesprek ingepland. Ouders ervaren deze korte reactietermijnen als positief.

Kenmerken aanmelders

De grote meerderheid van de aanmelders zijn moeders. In een klein aantal gevallen is de vader de melder of zijn dat beide ouders. Een relatief klein aantal aanmeldingen komt binnen via professionals. Dit kan komen doordat het Ondersteuningsteam nog niet goed in beeld is bij professionals, maar we ervaren ook dat professionals soms van mening zijn dat onze bemoeienis niet nodig is. Of door het wantrouwen van ouders richting professionals. Ook kunnen negatieve persberichten invloed hebben gehad. Negatieve pers heeft soms te maken met onwetendheid, soms met vooringenomenheid, maar ook met verkeerde verwachtingen die vanuit de overheid gewekt zijn. De afbeelding hieronder geeft aan hoe de aanmeldingen bij ons binnen zijn gekomen.

In mei meldden twee kinderen zich aan. De begeleiding is pas net opgestart. Het is nog te vroeg om daar nu al uitgebreid over te rapporteren. Wel geven ze aan (deels) dezelfde behoeften te hebben als

de ouders, namelijk gehoord worden, erkenning krijgen, en iemand hebben die naast ze staat en waarvan ze steun ervaren. Ouders geven aan dat ze zich voor het eerst in jaren gehoord voelen. Dat klinkt wellicht als mager als ouders vooral willen dat hun kinderen terug komen. Maar sommige ouders geven zelf aan dat ze eigenlijk uit liefde voor hun kinderen niet willen dat de kinderen zomaar terug komen, “want ze zullen het daar ook goed hebben”. Het is uiterst pijnlijk.

Gezinnen in beeld

Kinderen

In totaal zijn er 239 kinderen betrokken bij de gezinnen die wij ondersteunen. Het gaat om 110 kinderen die op dit moment uithuisgeplaatst zijn. Hoeveel kinderen we daarmee in beeld hebben van de getroffen gezinnen is nog niet goed te duiden.

Uithuisplaatsingen

Op dit moment weten we van 73 kinderen die nu uithuisgeplaatst zijn of er sprake is van wel/geen jeugdbescherming maatregel, zie de tabel hieronder.

Met jeugdbescherming maatregel	62
Zonder jeugdbescherming maatregel	11
Totaal	73

Reden uithuisplaatsing

Het is op dit moment bij 33 ouders bekend wat de redenen voor uithuisplaatsing zijn of waren. De onderstaande categorieën worden door de procesbegeleiders en ouders geïdentificeerd:

- Financiële problematiek
- Onveilige thuissituatie, huiselijk geweld

- Gebrek aan woning
- Middelengebruik en verslaving
- Onvermogen om voor de kinderen te zorgen, bijvoorbeeld als gevolg van problemen als gevolg van de schulden
- Acties van de partners
- Complexe echtscheiding
- Mogelijk strafbare feiten

In meerdere gevallen is er sprake van (complexe) multiproblematiek. Dit houdt in dat er meerdere redenen tegelijkertijd speelden. De financiële problematiek was nooit alleen de reden, maar wel oorzaak van meer problemen. Zo raakte een moeder, als gevolg van de voor haar onbegrijpelijke situatie waarin niemand haar geloofde, in zeer ernstige psychiatrische problemen.

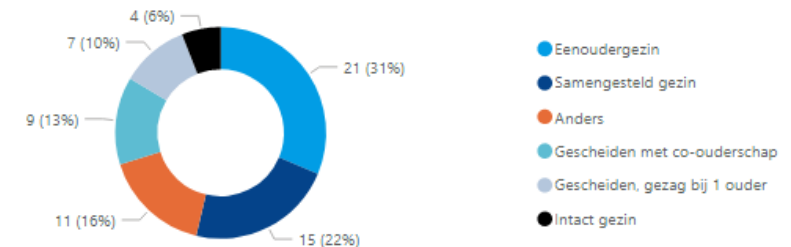
Betrokken Jeugdzorgregio's

Van de casussen waarin de betrokken Jeugdzorgregio's in beeld zijn, zijn er in totaal 30 Jeugdzorgregio's betrokken. Er kunnen ook meerdere regio's bij een casus betrokken zijn. De meest betrokkene Jeugdzorgregio's zijn Rijnmond, IJsselland, en Amsterdam-Amstelland.

Gezinssamenstelling en gezag

Van de situaties waarin de gezinssamenstelling en gezag in beeld zijn, komen de meeste kinderen uit een éénoudergezin. Er is weinig sprake van intacte gezinnen. In sommige situaties is het één ouderschap mede gevolg van de schuldproblematiek. De meeste aanmelders hebben geen gezag. Zie de figuren hieronder voor details.

Gezinssamenstelling

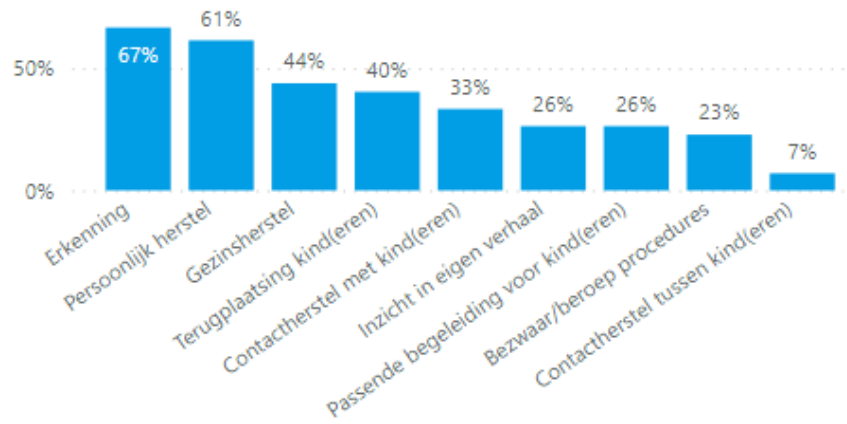
Heeft de aanmelder gezag?

Gewenste gezinssituatie en ondersteuningsverzoek

Van de aanmelders bij wie de gewenste gezinssituatie in beeld is, is er in de meeste gevallen de wens voor contactherstel, terugdraaien uithuisplaatsing, en toewerken naar gezinsherstel.

Van de aanmelders bij wie het ondersteuningsverzoek in beeld is, vragen de ouders in de meeste gevallen de procesbegeleiders te helpen met erkenning, persoonlijk herstel, gezinsherstel en de terugplaatsing van kind(eren). Nu er meer vertrouwen ontstaat, komen ook de eerste vragen om nieuw onderzoek.

Resultaten

Tijdens het begeleiden van ouders en kinderen bieden wij ondersteuning in verschillende vormen. Soms gaat het over afstemming met organisaties of professionals. Je kunt ook denken aan het zetten van specifieke stappen voor gezinsherstel. Hieronder vind je verschillende voorbeelden:

- Inzage dossier
- Verbeteren relatie met partijen betrokken bij uithuisplaatsing
- Inzetten hulpverlening
- Tot stand brengen of aanpassen bezoeksregeling
- Contactherstel met kinderen

In de ondersteuning van de procesbegeleiders aan ouders en kinderen werken we toe naar de gewenste gezinssituatie en spelen we in op de behoefte aan ondersteuning. In de maand mei zijn daar de volgende uitkomsten uitgekomen:

- Door het contact met de voogd te regelen, komt er meer ruimte om te werken aan gezinsherstel.
- Door gesprekken met officiële instanties zoals de Raad voor de Kinderbescherming goed voor te bereiden met de ouders loopt het gesprek beter, met betere uitkomsten voor de ouder.
- Door de juiste documenten aan te leveren voor een rechtszaak loopt de rechtszaak soepeler.
- Door het contact met jeugdbescherming te heropenen is er weer ruimte voor dialoog.
- Door contact te faciliteren met een pleeggezin kunnen er weer gesprekken tussen ouder en kind plaatsvinden.
- Door stagnerende administratieve lasten op te pakken komt er weer beweging, zoals het aanvragen van vergoedingen.
- Door alle stappen te doorlopen om woningurgentie aan te vragen wordt deze ook gekregen.
- Door therapieën te regelen voor ouders ontstaat er ruimte om aan persoonlijk herstel te werken.
- Door een persoonlijke zaakbehandelaar te regelen kan een ouder de integrale toets t.b.v. de Catshuisregeling krijgen.

We begrijpen de behoefte aan concrete resultaten en aantallen.

Bovenstaande resultaten zijn allemaal (kleine en grote) stappen naar de gewenste oplossing. We zien dat in enkele situaties bezoeksregelingen worden uitgebreid en dat bestaande structuren aan het kijken zijn hoe kinderen weer op een rustige en veilige manier thuis kunnen komen wonen. Wij verwachten hier de komende maanden meer concretere resultaten over te kunnen melden.

Doorontwikkeling

In de afgelopen twee maanden vertalen we onze ervaringen continue door in de ontwikkeling van onze werkwijze, processen en aanpak.

Werkwijze en proces

Duidelijkheid van de werkwijze

De brede en flexibele werkwijze van het Ondersteuningsteam levert regelmatig onduidelijkheden op bij ouders. Zij willen soms concreet weten wat het Ondersteuningsteam voor ze kan betekenen. Dit lossen wij op door vanaf aanvang van het traject transparant te zijn over wat wij wel en niet bieden. Wij moeten juist breed en flexibel werken, omdat we een scala aan heel verschillende zaken tegenkomen waar geen eenduidige antwoorden of acties op mogelijk zijn.

Deskundigheid procesbegeleiders

- Er zijn verschillende processen ingezet om kennisdeling en ontwikkeling te faciliteren, zoals een buddy-systeem, intervisiesessies en een expertpool. Procesbegeleiders kunnen contact opnemen met de expertpool voor al hun vragen. De leden van de expertpool zijn: een voormalige kinder- en jeugdpsychiater; een advocaat gespecialiseerd in zaken waarbij door jeugdbescherming ingegrepen wordt, zoals ondertoezichtstellingen, uithuisplaatsingen en gesloten plaatsingen; en een expert in maatwerkoplossingen in complexe casuïstiek. Deze deskundigen nemen ook deel aan intervisiebijeenkomsten.
- In ons werkproces hebben wij nu opgenomen dat een procesbegeleider in overleg met de teamcoördinatoren kan besluiten een casus niet (meer) op te pakken als zijn/haar

veiligheid in het geding is of als de procesbegeleider het als te pijnlijk ervaart.

- Deze maand hebben twee kinderen zich aangemeld. Deze situaties vragen om een extra zorgvuldige aanpak. De procesbegeleiders worden hierop extra gecoacht.

Samenwerking met ketenpartners (op casusniveau)

- Wij ervaren soms uitdagingen of vertragingen in de samenwerking met ketenpartners zoals jeugdbescherming of de Raad, om verschillende redenen. Soms is er beperkte capaciteit om met procesbegeleiders in gesprek te gaan, of is het nog onbekend wat de rol van het Ondersteuningsteam is. Niet iedereen is in staat andere opties als waardevol tegendenken te zien, maar ervaart betrokkenheid van het Ondersteuningsteam soms als afkeuren van het eigen werk. We pakken dit op in de doorontwikkeling door het gesprek met de betreffende partners de komende tijd te blijven voeren.
- Ouders vinden het soms lastig om hun verhaal steeds opnieuw te moeten vertellen. Er is aan de procesbegeleiders gevraagd om specifiek hierop te ondersteunen. Ook gaven enkele ouders aan het soms frustrerend te vinden dat procesbegeleiders zaken met ketenpartners makkelijker kunnen regelen dan zijzelf.

Ketenaanpak

- Wij hebben verschillende trajecten opgezet om samen te werken in de keten. Bijvoorbeeld met het Nederlands Jeugdinstituut, waarmee wij structureel samenwerken om geleerde lessen op te halen en te delen in de keten.
- In sommige situaties maken wij gebruik van een Gedeelde Verklarende Analyse. Een verklarende analyse is een systematische methode om naar gezinnen te kijken, om beter op

de behoeftes en vragen te kunnen aansluiten. We zetten externe experts in om deze analyses uit te voeren, we onderzoeken hoeveel tijd dit kost en zoeken naar capaciteit om de analyses uit te voeren.

- Wij organiseren ouderinbreng o.a. in samenwerking met Number 5 Foundation.

Organisatie

- Op dit moment kunnen wij 120 ouders en kinderen ondersteunen. Om toekomstige aanmeldingen goed te kunnen opvangen wordt de capaciteit per juli verhoogd naar 150 ouders en kinderen. Bij deze uitbreiding kijken we naar de woonplaats van procesbegeleiders zodat regio's die meer dekking nodig hebben dat ook krijgen.
- Het team evalueert steeds wat de juiste caseload is, om de kwaliteit van de ondersteuning te optimaliseren.
- De monitor waarin we de gegevens van ouders en kinderen bijhouden, ontwikkelen we door om nog beter op de informatiebehoefte aan te sluiten.
- Deze voortgangsrapportages ontwikkelen we door om beter op de informatiebehoefte aan te sluiten.

Communicatie

- Op de website voegden wij een pagina 'feiten' toe. Daar vind je alle rapporten van het Ondersteuningsteam. Ook is er een pagina 'ervaringen'. Hier delen we (anonieme) informatie over het werk van het Ondersteuningsteam.
- We worden steeds beter gevonden, maar het blijft lastig om gedupeerde ouders met uithuisgeplaatste kinderen of de kinderen zelf te bereiken. Wij blijven zoeken naar wegen om nog beter in beeld te komen.

- We blijven met ketenpartners in gesprek, om onze vindbaarheid nog beter te maken. De VNG organiseert waar mogelijk nog meer informatiebijeenkomsten.
- Met sommige ketenpartners werken we aan een structurele vorm van overleg en uitwisseling van ervaringen en kennis.
- Sommige ketenpartners vragen om identificatie van procesbegeleiders van het Ondersteuningsteam. Dit is een begrijpelijke en terechte vraag in de omgang met vertrouwelijke gegevens. Hier hebben wij een proces op ingericht, zodat we kunnen aantonen dat we van het Ondersteuningsteam zijn.

Overige zaken

- Het Ondersteuningsteam heeft input geleverd aan het ministerie over de gratis rechtsbijstand regeling, over de uitvoering met terugwerkende kracht.
- Wij stemmen af met het ministerie over realistisch verwachtingenmanagement.
- In enkele gemeenten is een oplossing gevonden voor ouders met woningurgentie die een ongeschikte woning kregen toegewezen. Dit deden we in samenwerking met VNG en een wethouder.
- Wij leverden input voor de kamerbrief, debatvoorbereidingen en voor de uitwerking van een passende uitvoering van de gewijzigde motie-Omtzigt, over een mogelijkheid tot herziening. Wij denken ook na over wat voor onderzoek hiervoor eventueel gedaan moet worden. Klassiek raadsonderzoek is mogelijk niet passend.
- Tijdens het debat is gesproken over Stichting Eigen Kracht Centrale. In onze manier van werken wordt het netwerk van ouders, waar relevant en mogelijk, betrokken. Indien wenselijk kan aanvullend de Stichting Eigen Kracht Centrale ingezet worden.

Doorkijk

De maand juni staat in het teken van het voortzetten van de bestaande procesbegeleiding, het werven van nieuwe procesbegeleiders, een pilot gericht op de inzet van de verklarende analyse en het uitvoeren van analyses om inzichten te krijgen wat we van de praktijk, onze werkwijze en deze uithuisplaatsingen door de toeslagenaffaire kunnen leren.

We hopen dat nog meer ouders en kinderen ons weten te vinden en zetten ons graag voor hen in.